



Arbejdsmarked

- » Arbejdsgivere efterlyser mere viden
- » Fra uddannelse til beskæftigelse
- » Blinde marginaliseres

Alle

8

- 8 Arbejdsmarked med pil op – men ikke for alle
- 11 Politikere efterlyser holdningsændring
- 12 Blinde bliver marginaliseret på arbejdsmarkedet
- 14 En særlig udfordring
- 15 Forståelsen er stigende
- 16 Manglende viden er det store problem
- 18 Det skulle være så godt...
- 22 Arbejdsgivere efterlyser mere information
- 24 Studerende skal have større fokus på arbejdsmarkedet
- 26 Interventioner med effekt
- 28 Det refleksevene handicapbegreb
- 30 Sæt fokus på borgernes nytte af kommunernes hjælpemiddelbevillinger
- 32 Styr på tiden
- 34 Retten i Århus utilgængelig

11



Arbejdsmarked med pil op – men ikke for alle

En ny og omfattende SFI-rapport viser, at beskæftigelsesfrekvensen for personer med funktionsnedsættelse er steget med 17.000 personer fra 2004 til 2007. Det glæder blandt andre formanden for Danske Handicaporganisationer, som dog også peger på, at nogle grupper står stille, mens andre er ved at blive fortrængt fra arbejdsmarkedet.

Politikere efterlyser holdningsændring

Arbejdet med at få personer med funktionsnedsættelse ud på arbejdsmarkedet går den rigtige vej, men det kunne gå bedre. Og en af nøglerne er en holdningsændring – blandt andet hos arbejdsgiverne. Det er Morten Østergaard, arbejdsmarkedsordfører for Det Radikale Venstre, og Sophie Løhde, medlem af Arbejdsmarkedsudvalget for Venstre, enige om.

Hjælpemidler i arbejde

NIELS-ERIK MATHIASSEN, DIREKTØR, HJÆLPEMIDDELINSTITUTTET

På forsiden af dette nummer ser vi en advokat på vej til arbejde. Samtidig er det et billede af en person med funktionsnedsættelse, som ikke kan komme ind på sin arbejdsplads på grund af manglende fysisk tilgængelighed. En af de problemstillinger, som borgere, der er afhængige af et eller flere hjælpemidler, risikerer at løbe ind i, når de er på arbejde.

Opsvinget er slut, men politikerne fastholder, at der på læn-



gere sigt vil blive brug for alle hænder. Derfor er det lige nu, vi har en unik mulighed for at inkludere en stor gruppe af vores medborgere i samfundet. Det er ikke nogen tjeneste, vi skal gøre dem. Vi har som samfund brug for deres arbejdskraft.

Den gode nyhed er, at vi i Danmark har et velfungerende system, midler til rådighed, gode intentioner og ikke mindst åbne sind hos potentielle arbejdsgivere og kolleger. Hvis vi skal sørge for, at vi i Danmark får et rummeligt arbejdsmarked, så må vi i gang med at bygge bro mellem de forskellige videnshavere, der kan bidrage til, at personer med funktionsnedsættelse kan inkluderes. Der er masser af viden derude om fysisk tilgængelighed, kompatibilitet mellem forskellig software, om kompetenceafklaring, web-tilgængelighed og ikke mindst om hjælpemidler, der kan kompensere.

Teknologien findes. Den nødvendige viden til at få det til at fungere findes. Og de to ting bør hænge uløseligt sammen. Den teknologiske udvikling har bragt os derhen, hvor inklusion af personer med funktionsnedsættelse på arbejdsmarkedet i meget stor udstrækning er en mulighed. Derfor er det simpelthen ikke rimeligt, når teknologien anvendes på en måde, så den ekskluderer en gruppe af medarbejdere, sådan som Thorkild Olesen fra Dansk Blindesamfund giver eksempler på i dette nummer af »teknologi & handicap.

12

24



Blinde bliver marginaliseret på arbejdsmarkedet

Trods masser af hjælpemiddelmuligheder er synshandicappede ved at blive kørt helt ud på kanten af arbejdsmarkedet. Bliver udviklingen ikke vendt, vil det føre til udstødelse, lyder den kontante melding fra Thorkild Olesen, konstitueret formand for Dansk Blindesamfund. Blot 30 procent af Dansk Blindesamfunds medlemmer er tilknyttet arbejdsmarkedet, og foreningen efterlyser nu handling.

Studerende skal have større fokus på arbejdsmarkedet

Alt for ofte fortrænger handicappede studerende udfordringen med at få job, indtil eksamensbeviset er sikret. Og så kan det være for sent, lyder erfaringen fra Rådgivnings- og støttecentret på Aarhus Universitet. Derfor har centret fået 6,4 millioner kroner til et stort projekt, som skal opkvalificere studievejledere til at rådgive handicappede studerende om blandt andet hjælpemidler.

30



Sæt fokus på borgernes nytte af kommunernes hjælpemiddelbevillinger

Viden om borgernes nytte af hjælpemidler er værdifuld som dokumentation over for beslutningstagere og til at øge niveauet af viden i kommunernes hjælpemiddelafdelinger. Og det ikke en uoverkommelig opgave. Odense Kommune har efter et projekt om borgernytte af rollatorbevillinger kastet sig over et nyt projekt om nytten af el-kørestole og el-scootere.

Det er også nødvendigt at spørge om, hvorvidt troen på og tilliden til, at de handicappede kan løfte opgaven, er til stede? Vælger vi at se advokaten på forsiden af dette nummer, eller har vi fældet vores dom pr. automatik, så snart vi ser kørestolen? Personer med funktionsnedsættelse er præcis lige så stabil og motiveret arbejdskraft, som personer uden. Og en ny rapport fra SFI viser, at forståelsen for og accepten af handicappede kolleger vokser. Det ville være rart, om den stigende forståelse – i endnu højere grad end det er tilfældet – kunne aflæses i en tilsvarende stigning i antallet af hjælpemiddelbrugere på arbejdsmarkedet. For det er muligt for alle at finde et område og en niche, hvor man udfylder en funktion, som er meningsfuld både for en selv, kolleger og arbejdsgiver.

En koordinerende indsats kan vise sig at bære lønnen i sig selv. Netop viden om funktionsnedsættelsen, og om hvordan man kan kompensere for den, kan nemlig betyde, at fokus ikke behøver at hvile herpå ret længe, men i stedet flyttes til det, som vi alle helst vil bedømmes på, når vi søger nyt job. Nemlig vores faglige kompetencer.



ABT-fonden anbefaler inspirerende læsning



ABT-fonden har på www.abt-fonden.dk linket til en række rapporter, der kan være til inspiration for personer med interesse for projekter inden for arbejdskraftbesparende teknologi. På hjælpemiddelområdet er flere rapporter interessante. Fremtidens alderdom og ny teknologi undersøger, hvordan ny omsorgsteknologi kan forbedre kvaliteten og øge effektiviteten på ældreområdet, hvor der i dag er en ringe grad af innovation. Rapporten, der er udgivet i 2009 af Teknologirådet i Norge, sammenligner den norske politik på ældreområdet med bl.a. Danmark, Skotland, England og Japan.

Robotstøvsugere – rapport om velfærdsteknologi i anvendelse beskriver erfaringer fra et pilotprojektet i Odense Kommune og konkluderer, at robotstøvsugerne er en særdeles effektiv hjælp på plejecentrene. Rapporten er udgivet i 2009 og er et samarbejde mellem Odense Kommune, Ældre- og Handicapforvaltningen og Odense Kommunale Ældrepleje. Desuden er rapporten Teknik og demens i Norden, som blandt andre Hjælpemiddelinstitutet står bag, også nævnt som et eksempel til inspiration.

/Torsten Larsen

HITmesse 2009

15.-16. september, Hotel Nyborg Strand

52 udstillere • 18 seminarer • 10 workshops • Nyt og spændende innovationsområde

Årets hovedforedrag af John Costello, Children's Hospital, Boston, omhandler Cortical Visual Impairment (CVI) – et overset problem på trods af, at 50-70% af børn med neurologiske lidelser fx cerebral parese også har CVI, og kun en

del af disse registreres som synshandicappede.

Husk også særudgivelsen HITmesse 2009 – på gaden nu!

Info og tilmelding www.hmi.dk



HJÆLPEMIDDEL
INSTITUTTET



Boligkonferencen 2009



28. september afholdes Boligkonferencen på Hotel Helnan Marselis i Århus. Konferencen henvender sig til fagpersoner, der arbejder med boligområdet, og fokusområdet vil i år være boliger for personer med funktionsnedsættelse.

Boligkonferencen vil samtidig være en lejlighed for medlemmerne af det elektroniske netværk bolig.hmi.dk til at mødes og udveksle viden og erfaringer. Indtil videre er 74 danske kommuner medlem af netværket.

På konferencen præsenteres resultaterne fra projektet Smart Home i Hammel, som drejer sig om velfærdsteknologi i hjemmet til voksne med fysiske og kognitive funktionsnedsættelser. Indlægget vil bl.a. sætte fokus på, hvordan forskellige velfærdsteknologiske løsninger kan medvirke til at opfylde servicelovens intentioner – herunder hvilke målgrupper, som især vil kunne profitere af disse løsninger. Derudover vil der være fokus på metoder til at sikre en effektiv sagsbehandling, på resultaterne fra Ankestyrelsens helt nye praksisundersøgelse på § 116-området og Indenrigs- og Socialministeriets hensigter med § 116 – herunder § 116 stk. 2 om boligsift. Boligkonferencen er en årlig begivenhed som understøtter bolignetværket bolig.hmi.dk, og konferencen arrangeres i samarbejde med bolignetværkets referencegruppe og projektet Smart Home.

/Birgitte Dalgård Johansen

ES-REHATEC



- Kommunikationsudstyr
- Tekniske hjælpemidler – Aktiveringskontakter
- Forflytningshjælpemidler
- Sidde- og lændestøttepuder
- Div. Rehab, træning, ortopædi m.m.
- Varme- og kuldepakninger

Ring og hør nærmere
Magle Torv 12, st., 2860 Søborg

Telefon 39 69 70 11 www.es-rehatec.dk

Undersøgelse af barrierer for studerende

Danske Studerendes Fællesråd har udgivet Vi er jo ikke en del af universitetets bevidsthed... – En undersøgelse af barrierer for studerende med handicap på de lange videregående uddannelser. Undersøgelsen fokuserer på både fysisk og psykisk handicap. I undersøgelsen kan man bl.a. læse, at en del studerende med funktionsnedsættelse ikke har tilstrækkeligt kendskab til støttemulighederne, og undersøgelsen peger på, at vejledningen på de lange videregående uddannelser er mangelfuld. Desuden vurderes den fysiske tilgængelighed på de højere læreanstalter i Danmark, hvor Syddansk Universitet og Aarhus Universitet får de mest positive bedømmelser, mens Københavns Universitet møder stærkest kritik. Rapporten kan downloades på www.dsfnet.dk/handicap

/Torsten Larsen

Rapport om sagsbehandling på området for udsatte børn og unge

En ny rapport fra Ankestyrelsen omhandler en undersøgelse af området for udsatte børn og unge i kommunerne. Undersøgelsen afdækker organisering af sagsbehandlingen, antal sager pr. sagsbehandler, tyngden i sagerne og hjælp i sagsbehandlingen. I undersøgelsen indgår både sagsbehandlere, der beskæftiger sig med socialt udsatte børn og unge, såvel som sagsbehandlere, der beskæftiger sig med børn og unge, der er udsatte som følge af handicap. I nogle kommuner behandles disse to grupper i den samme enhed, i andre i separate, mere specialiserede enheder, viser undersøgelsen. Undersøgelsen viser også, at sagsbehandlere, der arbejder med børn og unge med

handicap, i gennemsnit har 50 procent flere sager end sagsbehandlere, som ikke beskæftiger sig med området. Omvendt er de sagsområder, som vurderes tungest, dem, hvor sagsbehandleren har færrest sager, hvorfor området børn og unge med handicap ikke vurderes at høre til blandt de mest tidskrævende områder.

Find mere info og hent rapporten på www.ast.dk

/Torsten Larsen



FANOE SOFT

"LØSNINGER TIL BRUGERE MED SÆRLIGE BEHOV - SIDEN 1986"

PRODUKTER



Astrid - IO år CP



MyTobii PIO

Vel verdens mest avancerede øjenstyrede computer.



VS Communicator 4

Kommunikationsprogrammet, der kan tilpasses næsten ethvert behov.



EasyBook RD500

IP certificeret. Støv og regntæt IP54. En robust Tablet PC, der kan holde til lidt af hvert.



Tlf.: 75 16 33 65 | Mobil: 40 38 63 82 | Fax: 75 16 65 67 | CVR.: 12 01 18 81
admin@fanoe-soft.dk | www.fanoe-soft.dk

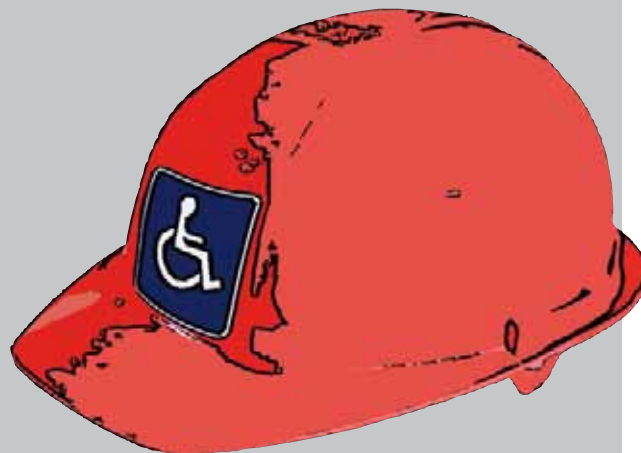
Ny regeringsstrategi: Handicap & job

I april offentliggjorde beskæftigelsesminister Inger Støjberg regeringens nye strategi for, hvordan det skal være muligt at kombinere et liv med funktionsnedsættelse med en karriere på arbejdsmarkedet. Strategiperioden strækker sig frem til udgangen af 2012, hvorefter indsatsen vil blive evalueret. Strategien består af ni del strategier til såvel inklusion som fastholdelse på arbejdsmarkedet af personer med funktionsnedsættelse. Initiativerne er:

- Samtaleguide til jobcentermedarbejdere
- Virksomhedsinnovatører giver råd og vejledning til virksomheder
- Indsats for førtidspensionister, der ønsker at arbejde
- Inspirationsbank skal bringe gode eksempler frem
- Informationsindsats målrettet personer med handicap
- Jobcentermedarbejderne skal kende de kompenserende ordninger bedre
- Informationskampagne om lov om forbud mod forskelsbehandling
- Ny viden om jobcentrenes hjælp til personer med læse-/skrivevanskeligheder og ordblinde
- Ny viden om handicapindsatsen

I alt er der sat 50 mio. kr. af til initiativerne, og regeringen har opstillet tre konkrete mål for indsatsen. Målene er:

Andelen af virksomheder, der har personer med funktionsnedsættelse ansat, skal vokse med fem procentpoint i strategiperioden, som strækker sig frem til udgangen af 2012.



Fem procentpoint flere end i dag skal være trygge ved at arbejde sammen med en psykisk syg.

15 procent af de førtidspensionister, der tager imod et tilbud om at komme til afklaringssamtaler i jobcentrene, skal komme i beskæftigelse.

Læs mere på Beskæftigelsesministeriets hjemmeside, www.bm.dk

/Torsten Larsen

Europakommissionen analyserer hjælpemiddelindustrien



Europakommissionen har udarbejdet en rapport om den europæiske hjælpemiddelindustri. Formålet har været at kortlægge industrien og på den baggrund at udarbejde anbefalinger til, hvordan den europæiske industri som helhed kan forbedre sin konkurrencedygtighed på verdensmarkedet. Hjælpemiddelinstitutet har bidraget til rapporten, som kan downloades på ec.europa.eu. Søg: "Analysing and federating the European assistive technology ICT industry".

/Torsten Larsen

Arbejdsmarked – men ikke for alle

En ny og omfattende SFI-rapport viser, at beskæftigelsesfrekvensen for personer med funktionsnedsættelse er steget med 17.000 personer fra 2004 til 2007. Det glæder blandt andre formanden for Danske Handicaporganisationer, som dog også peger på, at nogle grupper står stille, mens andre er ved at blive fortrængt fra arbejdsmarkedet.

JESPER KRUSELL OG BRIAN STRÆDE, FREELANCEJOURNALISTER, STRÆDE & KRUSELL KOMMUNIKATION

I nden finanskrisen ramte for fuld styrke, var der gyldne tider på det danske jobmarked. Det fik også en betydning for personer med funktionsnedsættelse, som i højere grad end tidligere er en del af arbejdsmarkedet. Det viser en nyligt offentliggjort rapport fra SFI, som fortæller, at 17.000 danskere med funktionsnedsættelse kom på arbejdsmarkedet i perioden fra 2004 til 2007.

Langvad fokuserer på det positive

De 17.000 personer overstiger den målsætning på 2.000 personer om året, som regeringen lancerede i forbindelse med en beskæftigelsesstrategi for personer med funktionsnedsættelse i december 2004. Samtidig står det dog klart, at fremgangen i beskæftigelsen for personer med funktionsnedsættelse, som primært skyldes en signifikant vækst mellem 2006 og 2007, har været væsentligt mindre end udviklingen for resten af befolkningen. I 2008 var situationen den, at 51,2 procent af personer med funktionsnedsættelse var i arbejde, mens tallet var 81,9 procent for resten af befolkningen.

Formanden for Danske Handicaporganisationer, Stig Langvad, vælger dog at fokusere på de positive dele af undersøgelsen.

»Jeg glæder mig over, at 17.000 personer er kommet i arbejde. Det er selvfølgelig positivt, og det viser, at tingene kan forandres, selvom det kan se svært ud. Men jeg bliver også nødt til at sige, at selvom det i gennemsnit går godt, er der grupper af handicappede, hvor udviklingen ikke går den rigtige vej, da erhvervsfrekvensen ikke ændrer sig. Og andre grupper igen får det stadig sværere på arbejdsmarkedet,« siger Stig Langvad, som fremhæver blinde og svagtseende som en af de grupper, der får stadig sværere ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet til trods for, at der er udviklet masser af hjælpemidler på netop dette område.

»Det hjælper jo ikke, at du har en masse smart software på din egen computer, hvis virksomhedens arkiverings- eller journalsystem ikke kan forstå det. Den manglende kompatibilitet er et kæmpeproblem, og det er noget, der bør kigges på, for ellers risikerer denne gruppe at blive skubbet helt ud,« siger han.

Win-win-win

Ifølge Hjælpemiddelinstitutets direktør, Niels-Erik Mathiasen, er det et problem for samfundet, at dele af befolkningen har så svært ved at finde fodfæste på arbejdsmarkedet.

med pil op



»Det er et menneskeligt spild, men det er også et økonomisk spild. Hvis man ikke er i arbejde, vil man typisk være på overførselsindkomst, og så er det jo alt andet lige at foretrække for alle parter, at man har et meningsfyldt job, betaler skat og ikke er en udgift for samfundet. Det er en win-win-win situation,«

Stig Langvad, formand for Danske Handicaporganisationer, mener, at softwarekompatibilitet kan udvikle sig til et problem for hjælpemiddelbrugere i beskæftigelse.



PR FOTO

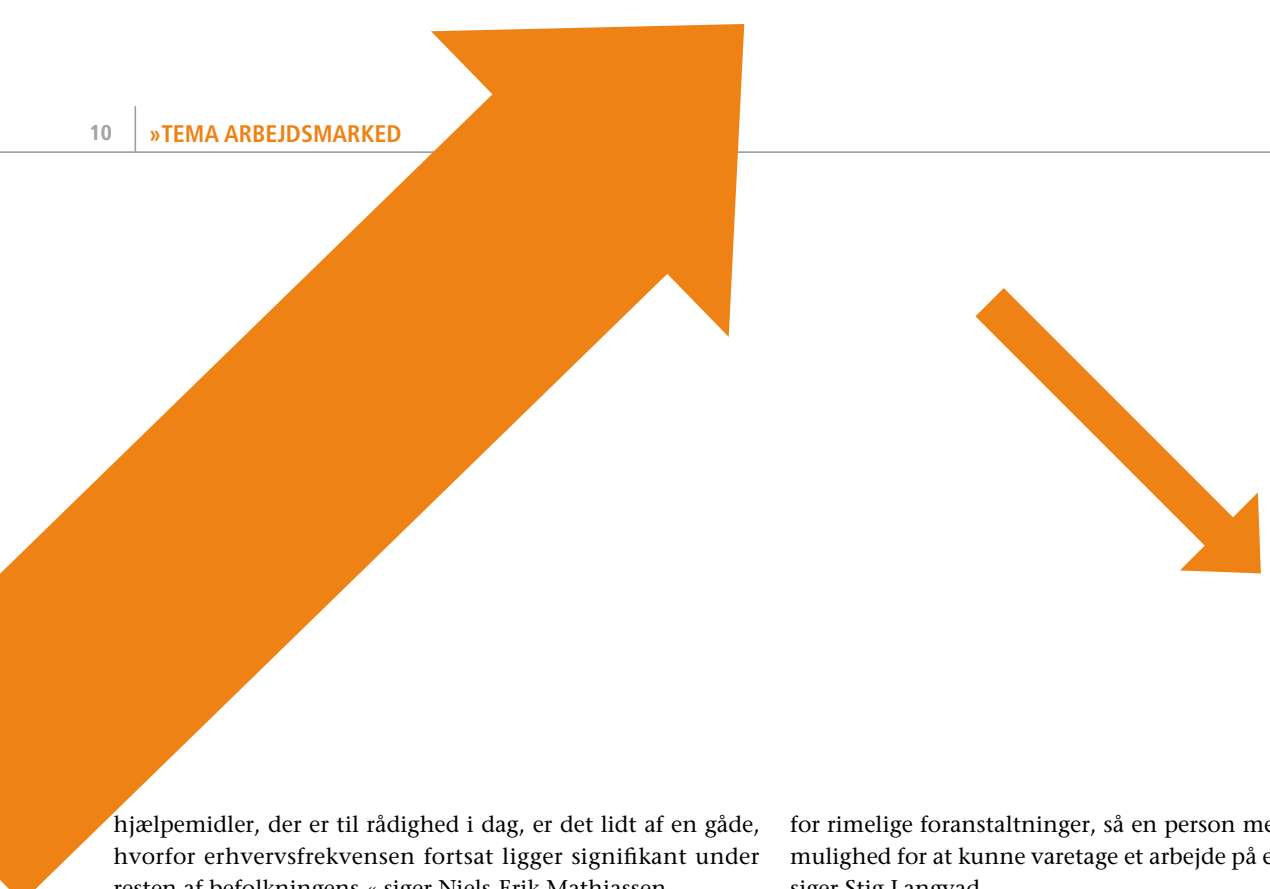
siger direktøren, som ikke mener, at der er forskel på folk med og uden funktionsnedsættelser.

»Mange af disse mennesker er jo lige så kompetente som alle andre, og vi hører endda fra arbejdsgiverne, at de ofte er endnu mere motiverede medarbejdere end dem, der ikke har funktionsnedsættelser. Med de teknologiske muligheder og

Direktør Niels-Erik Mathiassen, Hjælpemiddelinstitutet, påpeger, at de professionelle kompetencer ikke har noget at gøre med, om man har en funktionsnedsættelse eller ej.



FOTO: KLAUS LASVILL-MORTENSEN



hjælpedidler, der er til rådighed i dag, er det lidt af en gåde, hvorfor erhvervsfrekvensen fortsat ligger signifikant under resten af befolkningens,« siger Niels-Erik Mathiassen.

Hjælpedidler er et ømt punkt

Netop hvad angår hjælpedidler sætter SFI-rapporten fingeren på et ømt punkt. Det viser sig nemlig, at 10,6 procent af de beskæftigede, der bruger et hjælpemiddel på jobbet, vurderer, at de har behov for andre eller yderligere hjælpemidler i forbindelse med udførelsen af arbejdet. Det var der kun 6,1 procent, der gjorde i 2005. Undersøgelsens forskere har også spurgt personer med funktionsnedsættelse, som ikke er på arbejdsmarkedet, om deres hjælpemiddelbehov, og her har mere end 44 procent enten et konkret behov for hjælpedidler for at kunne komme i arbejde, eller også er de i tvivl om deres behov. Hjælpedidler opleves altså som en barriere for at kunne præstere eller blot komme ind på arbejdsmarkedet, og det ærgrer Stig Langvad.

»De tal er ikke gode, hvis det er udtryk for, at disse personer ikke har erhvervet sig det eller de hjælpemidler, som skal til, for at de kan præstere godt eller blot komme ind på arbejdsmarkedet,« siger Stig Langvad, som ikke vil gætte på, om de manglende hjælpemidler skyldes manglende pres fra borgeren eller mangel på opmærksomhed fra arbejdsgiverne.

»Men det er da oplagt at tro, at en del virksomheder stadig ikke helt kender deres nye forpligtelser i forhold til at sørge

for rimelige foranstaltninger, så en person med handicap har mulighed for at kunne varetage et arbejde på en virksomhed,« siger Stig Langvad.

Gode eksempler smitter

Både Niels-Erik Mathiassen og Stig Langvad peger på, at de mange gode historier om danskere med funktionsnedsættelser, som i dag er en fuldt integreret del af det danske arbejdsmarked, skal være med til at skabe opmærksomhed omkring, at det sagtens kan lade sig gøre at få et job, selvom man er hørehæmmet, sidder i kørestol eller er spastiker.

»De gode eksempler smitter, og derfor skal vi fortælle om de ting, der lykkes. Når det fx handler om hjælpemidler, er der både penge og ekspertise ude på de enkelte jobcentre, så det handler også om, at både arbejdstagere og arbejdsgivere går efter mulighederne,« siger Niels-Erik Mathiassen, og Stig Langvad supplerer:

»Dem, der har et behov, har et kæmpeansvar for selv at åbne munden, ligesom virksomhederne skal være opmærksomme på, hvilke justeringer, der vil kunne få det hele til at køre. Så har jobcentrene selvfølgelig også en rolle at spille – ikke mindst når det kommer til ting, der når ud over det, man med rimelighed kan forvente af virksomhederne. Altså tilskud til større ombygninger af virksomheden og så videre,« siger han.

Forskerne bag SFI-rapporten har på baggrund af interviewoplysninger fra godt 38.000 personer samt registeroplysninger set nærmere på erhvervsfrekvensen for personer, der enten har et handicap eller et længerevarende helbredsproblem. De adspurgte har altså selv defineret, om de følte, at de var handicappede, og rapportens handicapbegreb er derfor meget bredt.

Regeringen lancerede i 2004 en beskæftigelsesstrategi, som årligt skulle skaffe 2.000 personer med funktionsnedsættelse i job indtil udgangen af 2008. Rapporten konkluderer, at tallet blev 17.000 personer, men det vides ikke, hvilken rolle beskæftigelsesstrategien har spillet.

Rapporten slår fast, at beskæftigelsesfremgangen for personer med funktionsnedsættelse har været lavere end for resten af befolkningen i perioden 2002 til 2008.

Politikere efterlyser holdningsændring

Det kræver en holdningsændring, hvis flere personer med funktionsnedsættelse skal i arbejde. Det mener to medlemmer af Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg.

JESPER KRUSELL OG BRIAN STRÆDE, FREELANCEJOURNALISTER, STRÆDE & KRUSELL KOMMUNIKATION

Arbejdet med at få personer med funktionsnedsættelse ud på arbejdsmarkedet går den rigtige vej, men det kunne gå bedre. Og en af nøglerne er en holdningsændring – blandt andet hos arbejdsgiverne. Det er Morten Østergaard, arbejdsmarkedsordfører for Det Radikale Venstre, og Sophie Løhde, medlem af Arbejdsmarkedsudvalget for Venstre, enige om.

»Personer med funktionsnedsættelse er typisk meget stabile og motiverede for at arbejde. Derfor handler det ikke mindst om at påvirke arbejdsgivernes holdning,« siger Morten Østergaard.

Ifølge Sophie Løhde er det vigtigt for Venstre, at personer med funktionsnedsættelse har mulighed for at komme ud på arbejdsmarkedet.

»Derfor har vi netop iværksat ordninger som fremmer denne udvikling. Tilbud om hjælpemidler og støtteforanstaltninger for handicappede benyttes i stigende grad, hvilket bekræfter et øget fokus på de handicappedes arbejdsforhold. Jeg ser en positiv udvikling for handicappedes muligheder for beskæftigelse, men dermed ikke sagt vi er helt i mål, og det er fortsat nødvendigt at ændre holdning hos såvel arbejdsgiver, arbeidstager og ikke mindst den handicappede selv,« siger Sophie Løhde.

Ikke rummeligt nok

Sophie Løhde hæfter sig ved, at der ifølge SFI's rapport har været en stigning på 17.000 personer i antallet af beskæftigede med funktionsnedsættelse, men ifølge Morten Østergaard er der fortsat rigtig meget at gøre.

»Vores arbejdsmarked er ikke så rummeligt, som vi kunne ønske os. Der er mange gode muligheder for støtte, men det er min opfattelse, at mange arbejdsgivere ikke så meget anskuer

personer med funktionsnedsættelse som en arbejdskraft, men i højere grad ansætter vedkommende for at tage et socialt ansvar. Det er et problem for de handicappede selv, men det er også et samfundsproblem. Lige nu har vi lavkonjunktur, men på bare mellemlangt sigt får vi jo brug for alle. Vi mangler 25.000 personer i arbejdsstyrken i forhold til regeringens 2015-plan for at få det til at hænge sammen,« siger Morten Østergaard, som også ser udfordringer i jobcentrene.

»Et af problemerne for jobcentrene er, at der er enormt meget bureaukrati. Vi stjæler for meget tid fra frontmedarbejderne, som udfylder skemaer i ét væk i stedet for at tage sig af borgerne. Vi måler jo hele tiden, om de ansatte lever op til proceskravene. Det skal vi have ændret,« siger Morten Østergaard.

Sophie Løhde (V)



Morten Østergaard (RV)



Blinde bliver marginalis

Thorkild Olesen fra Dansk Blindesamfund oplever, at teknologien kan blive en hæmsko for de blinde frem for en støtte.



eret på arbejdsmarkedet

Mens 17.000 personer med funktionsnedsættelse er kommet i job i de senere år, går det den anden vej for synshandicappede. Blot 30 procent af Dansk Blindesamfunds medlemmer er tilknyttet arbejdsmarkedet, og foreningen efterlyser handling.

JESPER KRUSELL OG BRIAN STRÆDE, FREELANCEJOURNALISTER, STRÆDE & KRUSELL KOMMUNIKATION

Trods masser af hjælpemiddelmuligheder er synshandicappede ved at blive kørt helt ud på kanten af arbejdsmarkedet. Bliver udviklingen ikke vendt, vil det føre til udstødelse.

Så kontant er meldingen fra Thorkild Olesen, konstitueret formand for Dansk Blindesamfund, som netop har offentliggjort en undersøgelse, der viser, at kun 30 procent af foreningens medlemmer i en eller anden grad er tilknyttet arbejdsmarkedet. Til sammenligning er beskæftigelsesgraden for personer med handicap ifølge den seneste SFI-rapport 50,4 procent, mens tallet er 79 procent for personer uden handicap.

»Vi har to helt grundlæggende problemer i forhold til arbejdsmarkedet, nemlig it-tilgængelighed og befordring. Her kan selv hjælpemidler ikke rigtig hjælpe – rent faktisk er den teknologiske udvikling lige nu en enorm udfordring,« siger Thorkild Olesen.

Der er nemlig masser af tilgængelige hjælpemidler på markedet, men løsningerne bliver sjældent tænkt helt igennem.

»Udfordringen er, at arbejdspladserne bliver mere og mere digitaliserede. Der er gode muligheder for at få kompenserende software, men resten af it-programmerne i en virksomhed skal jo være kompatible. Programmerne skal helt praktisk kunne tale sammen, og vi ser stadig flere eksempler på, at det ikke er tilfældet,« siger han og fortæller, at nye it-systemer på en virksomhed ofte medfører fyringer af blinde medarbejdere.

»Mange blinde arbejder med omstillingssystemer, og her har politiet eksempelvis lige fået et nyt system, som ikke er kompatibelt med den software, som de blinde benytter sig af. Det har kostet to fyringer, og der er lignende eksempler i virksomheder som SKAT, Domstolsstyrelsen og Arbejdstilsynet,« siger Thorkild Olesen.

Taxa til buspris

Den anden primære udfordring for synshandicappede er at komme til og fra arbejde, og også på dette område er problemet ifølge Thorkild Olesen stort.

»Langt de fleste af os kan godt tage bus eller tog, men det kan være svært at komme det sidste stykke hen til arbejdet. Hvis bussen eksempelvis stopper en kilometer fra arbejdet, og der ikke er fortovej, kan man reelt ikke komme frem. Det er en kæmpebarriere i forhold til arbejdsmarkedet,« siger Thorkild Olesen, som opfordrer til, at man finder nogle befordringsordninger, der er mere fleksible end i dag.

»Det kunne være handicapbiler, men da vi jo ikke kan køre selv, kræver det en chauffør. Alternativt kunne man kigge til Norge og Finland, hvor de har nogle fornuftige ordninger. I Oslo kan synshandicappede køre med taxa til en busbillets pris, og differencen betales af NAV (arbejds- og velfærdsforvaltningen, red.). I Finland er det endnu bedre – her kan man køre med taxa til arbejde. Vi må kunne finde en løsning i Danmark, så vi ikke afskærer en gruppe fra arbejdsmarkedet,« siger han.

Viden bør samles

På trods af de dystre udsigter mener den konstituerede formand, at der er en vej ud af mørket.

»En løsning kunne være at koncentrere den viden, der er på området, på ét sted. I dag har vi Blindeinstituttet samt en række regionale kontorer, og man burde overveje at samle viden et sted. I dag er det sådan, at kommunerne betaler til specialrådgivningen, men efter vores opfattelse burde opgaven flyttes over i et nationalt center. Man burde lave en slags VISO (Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation, red.) for blinde- og synshandicappede,« siger Thorkild Olesen.

En særlig udfordring

Manglende muligheder i forhold til efter- og videreuddannelse udgør en ekstra barriere for personer med funktionsnedsættelse. Det er særligt bekymrende i en lavkonjunktur, mener konsulent ved Center for Ligebehandling af Handicappede.

JESPER KRUSELL OG BRIAN STRÆDE, FREELANCEJOURNALISTER, STRÆDE & KRUSELL KOMMUNIKATION

Siden 2002 er 17.000 personer med funktionsnedsættelse kommet ind på det danske arbejdsmarked, og det glæder Lene Maj Pedersen, jurist og konsulent ved Center for Ligebehandling af Handicappede. Men midt i glæden er der også grund til at bekymre sig, for med en lavkonjunktur, der dækker hele horisonten, er denne gruppe særligt udsat.

»Vi er midt i en økonomisk krise, som har og får en stor betydning for arbejdsmarkedet, og det kan give særlige udfor-

dringer for personer med funktionsnedsættelse. I nedgangstider er fleksibilitet nøgleordet, men mulighederne er ikke lige gode for alle,« siger Lene Maj Pedersen.

»For at sikre, at arbejdsstyrken er fleksibel, bliver folk sendt på efter- og videreuddannelse, men personer med funktionsnedsættelse har ikke de samme muligheder som andre på arbejdsmarkedet,« siger Lene Maj Pedersen, der i 2008 var medforfatter til rapporten »Voksen-, efter- og videreuddannelse – også for mennesker med funktionsnedsættelse?«

Uden for rækkevidde

Rapporten konkluderer, at personer med funktionsnedsættelse har meget begrænsede kompensationsmuligheder i lovgivningen under VEU-området, hvilket i praksis betyder, at voksen-, efter- og videreuddannelse reelt er uden for rækkevidde.

De manglende kompensationsmuligheder står i skarp kontrast til ordlyden i aftalen om voksen- og efteruddannelsesreformen, som blev indgået i forbindelse med vedtagelsen af finansloven helt tilbage i 2000. Det fremgår nemlig af aftalen, at: »det offentlige har et overordnet ansvar for at sikre relevante efter- og videreuddannelses tilbud til alle.«



De manglende muligheder i forhold til efter- og videreuddannelse for personer med funktionsnedsættelse bekymrer Lene Maj Pedersen, jurist og konsulent ved Center for Ligebehandling af Handicappede.



Forståelsen er stigende

FOTO: KLAUS LASVILL-MORTENSEN

SFI-rapporten viser, at der er stigende forståelse for en kollega, der er afhængig af hjælpemidler – fx videotolkning.

Siden 2005 er danskerne blevet mere positivt indstillede over for at arbejde sammen med kolleger, der har en funktionsnedsættelse.

JESPER KRUSELL OG BRIAN STRÆDE, FREELANCEJOURNALISTER, STRÆDE & KRUSELL KOMMUNIKATION

Der er stadig et stykke vej til total accept af kolleger, der har en funktionsnedsættelse, men det går den rigtige vej. Således viser SFI-rapporten *Handicap og Beskæftigelse – udviklingen mellem 2002 og 2008*, at holdningen er blevet mere positiv i løbet af de seneste år.

På spørgsmålet »Vil De arbejde sammen med en handicappet person, hvis det kræver, at De bruger lidt tid på at hjælpe, fx en halv time om dagen?« svarer 77,3 procent »Ja, helt sikkert«. Det tilsvarende tal i 2005 var 70,5 procent, og den udvikling glæder formanden for Danske Handicaporganisationer, Stig Langvad.

»Den stigende forståelse kan vi bruge til at arbejde videre på, for vi skal jo gerne op på 100 procent. Vi tror meget på eksemplets magt, for når man oplever, at en handicappet person kan være en lige så god kollega som en ikke-handicappet, begynder

man også at se på det, det handler om, nemlig kompetencer. Og det gælder både på det faglige og det sociale område,« siger Stig Langvad.

Synlighed og dialog

Ifølge formanden er synlighed og dialog vejen frem til yderligere forståelse.

»Vi skal mere ud på gaden og vise, at vi har holdninger, synspunkter og evner som alle andre. For ikke så mange år siden blev folk med handicap gemt af vejen, men det er der ingen grund til i dag. Vi skal vise, at vi kan en masse. Med de rette hjælpemidler kan vi på mange områder det samme som alle andre, og det skal vi insistere på,« siger han.

Manglende viden er

Hverken virksomhederne eller de handicappede selv ved nok om, hvilke muligheder der er for at få hjælpemidler eller personlig assistance til at klare et job. Sådan lyder vurderingen fra Specialfunktionen Job & Handicap. En ny oplysningsfilm skal hjælpe med til at råde bod på problemet.

BRIAN STRÆDE & JESPER KRUSELL, FREELANCEJOURNALISTER, STRÆDE & KRUSELL KOMMUNIKATION

Når handicappede og virksomheder skal matches, er det ofte nødvendigt med støtte, som kompenserer for borgerens handicap og gør vedkommende i stand til at udføre arbejdet. Støtteordningerne findes, men en væsentlig udfordring er at udbrede kendskabet til dem, så de også bliver udnyttet tilstrækkeligt.

»En vigtig barriere er den manglende viden både hos virksomheder og borgere om, hvad man kan få støtte til. Vo-

res seneste tal viser, at der er sket et fald i virksomhedernes kendskab til tilskudsordningerne fra 2004 til 2008,« fortæller Anne Gade, konsulent hos Specialfunktionen Job & Handicap i Vejle, som yder landsdækkende rådgivning og vejledning til landets jobcentre.

Tallene fremgår af Specialfunktionens årsberetning for 2008, og de viser, at andelen af virksomheder, der har tilstrækkeligt kendskab til ordninger, som gør det muligt at fastholde eller

Ny oplysningsfilm skal oplyse om mulighederne for hjælpemidler eller assistance til at klare et job. Billedet er fra filmen.



det store problem

ansætte personer med nedsat arbejdsevne, er faldet fra 64 procent i 2004 til 55 procent i 2008. Andelen af virksomheder, der kender ordningerne, men ikke tilstrækkeligt godt, er steget fra 24 til 31 procent, mens andelen af virksomheder, der slet ikke kender til den slags ordninger, er steget fra 13 til 14 procent.

Ordningerne tæller ud over hjælpemidler og personlig assistance også eksempelvis fleksjob og 'isbryderordningen'.

En mulig forklaring på den negative udvikling kan ifølge beretningen være, at jobcentret efter kommunalreformen har haft fokus på at omorganisere driften og derfor ikke har haft de samme ressourcer til virksomhedsbesøg.

Uforløst potentiale

Hvis kendskabet til ordningerne var større, ville man sandsynligvis kunne sikre flere handicappede adgang til eller fastholdelse på arbejdsmarkedet, mener Anne Gade.

»Det er afgørende, at både borgere og virksomheder ved, hvilke muligheder de har for at få eksempelvis hjælpemidler og personlig assistance, og mange kender slet ikke til det i dag. Så der er bestemt et uforløst potentiale,« siger hun.

Derfor mener hun også, at der skal sættes mere på at få gjort kendskabet større i virksomhederne.

»Der bør komme meget mere fokus på den information, og det skal helst være forankret i jobcentrene. Det er lokalt, at man kender virksomhederne og deres behov, så derfor er det vigtigt, at informationen er lokalt forankret,« siger Anne Gade.

Hun mener, at informationen til virksomhederne må være meget målrettet og baseret på dialog, da virksomhederne allerede bliver bombarderet med pjecer og brochurer af forskellig karakter. Et andet væsentligt skridt er at forsyne brancheorganisationerne med viden. Det er ofte her, virksomhederne henvender sig for at få hjælp, men som det ser ud nu, ved brancheorganisationerne ikke nok til at give en kvalificeret hjælp.

»Derfor vil vi gerne mere i dialog med LO og Dansk Arbejdsgiverforening, men det er en proces, som stadig er i sin spæde begyndelse,« fortæller Anne Gade.

Oplysningsfilm i biograferne

Specialfunktionen selv har primært fokus på at rådgive og vejlede jobcentre og andre aktører, hvor Anne Gade mener, at der særligt i sygedagpenge-teams og fleksjob-teams mangler viden. Det råder Specialfunktionen bod på ved at tage ud og undervise medarbejderne og holde temamøder om de problemstillinger, der giver hovedbrud i jobcentrene. Desuden er der i hvert jobcenter nogle nøglepersoner, som tager sig af handicapområdet, og de personer har Specialfunktionen ekstra tæt kontakt til.

Specialfunktionen Job & Handicap har dog også taget initiativ til en mere direkte information til borgerne.

»For at udbrede kendskabet har vi fået lavet en lille DVD, som beskriver mulighederne for at få hjælpemidler og personlig assistance,« fortæller Anne Gade.

Oplysningsfilmen er blevet vist i biograferne i foråret 2009, og til efteråret vil den komme med i DR's oplysningsudsendelse til borgerne, OBS.

Anne Gade, konsulent ved Specialfunktionen Job & Handicap



Specialfunktionen Job & Handicap

1. januar 2007 blev der som følge af kommunalreformen etableret en landsdækkende specialfunktion ved Jobcenter Vejle. Specialfunktionens formål er at integrere og fastholde flere personer med handicap på arbejdspladserne.

Det sker gennem rådgivning og information af aktører i beskæftigel-

sesindsatsen, primært jobcentrene, om blandt andet lovgivning og konkrete muligheder for handicappede.

Specialfunktionen skal desuden udvikle nye metoder, der kan understøtte, at flere handicappede kommer eller forbliver i arbejde.

Det skulle være

Velviljen fra virksomhederne er der. Pengene er der. De tekniske løsningsmuligheder i form af hjælpemidler er der. / Lykkes det ikke at få tilnærmelsesvis så mange personer med funktionsnedsættelse i arbejde som andre borgere. »teknologi & handicap har talt med nøglepersoner i jobcentrene om præstationen i matikken.

JESPER KRUSELL OG BRIAN STRÆDE, FREELANCEJOURNALISTER, STRÆDE & KRUSELL
KOMMUNIKATION

Hverken økonomien eller teknologien står i vejen for, at personer med funktionsnedsættelse kan komme til at fungere på lige fod med andre på jobmarkedet, og i jobcentrene oplever konsulenterne en stor imødekommenhed fra virksomhedernes side. Selv om de vigtigste forudsætninger altså burde være til stede for, at personer med funktionsnedsættelse kan opnå samme beskæftigelsesgrad som resten af befolkningen, så er virkeligheden en helt anden. Mens 81,9 procent af personer uden funktionsnedsættelse var i arbejde i 2008, så gjaldt det kun for 51,2 procent af personer med funktionsnedsættelse.

Jobcentrene spiller en nøglerolle i forhold til at hjælpe personer med funktionsnedsættelse til at få fodfæste på arbejdsmarkedet, og her oplever konsulenterne flere udfordringer.

Ifølge jobkonsulent Kai Lundsteen fra Københavns Kommunes jobcenter på Musvågevej er et afgørende problem den manglende brobygning mellem uddannelses- og beskæftigelsesystemet.



så godt...

Jobcentrene mangler dybdegående viden om hjælpemidler og må holde tungen lige i munden, når de skal finde løsninger til personer med funktionsnedsættelse.



»Der er ikke noget delt fundament for de to områder. Der er en afgrænsning, som blandt andet viser sig ved, at en studievejleder ikke også kan være erhvervsvejleder. Når der ikke er nogle sikre overleveringer mellem systemerne, så risikerer folk at falde igennem,« forklarer han og fortsætter:

»Der er brug for et mere helstøbt informationsarbejde, som eksempelvis sikrer, at borgeren får præsenteret de relevante muligheder, når han bliver modtaget i beskæftigelsessystemet. Vi har eksempelvis mulighed for at give løntilskud gennem isbryderordningen, men det er ikke særlig brugt. Det er helt utroligt, når vi ved, at 20-25 procent af befolkningen har en funktionsnedsættelse, som har betydning for deres arbejde. Der er altså en stor gruppe mennesker, som potentielt kunne have brug for det, og hvis flere vidste, at den mulighed var der, tror jeg, at den ville blive brugt meget mere.«

Svær opgave at løfte

Når jobcentrene skal matche personer med funktionsnedsættelse med en virksomhed, er der ofte brug for et eller flere

hjælpe midler for at få enderne til at nå sammen. Dette match kræver en indgående viden om udbuddet af hjælpemidler, og her slår jobcentrets egen viden ikke altid til, mener Niels Krüger, virksomhedskonsulent i Høje Taastrup Kommunes jobcenter.

»Det kræver ekstremt stor viden at koordinere personlig assistance og hjælpemidler. Det er svært at forvente, at en kommune kan løfte den opgave, for det er umuligt for os at holde os teknologisk ajour. Vi har hovedredskaberne og den almene viden, men når der er behov for en specialviden, må vi søge den andre steder. For eksempel på Castberggård, når det handler om døve, og på Blindeinstituttet, når det drejer sig om synshandicappede,« siger han.

Hjælpe middelområdet er en jungle, som det er svært at få overblik over, mener Niels Krüger.

»Det er en udfordring at sikre kvaliteten i vores løsninger. For hvordan finder vi ud af, om vi egentlig har valgt det bedste hjælpemiddel og ikke bare troede på den mest overbevisende sælger? Det kræver mere specifik viden,« siger Niels Krüger, som efterspørger en mere systematiseret dialog med Hjælpe middelinstituttet.



»Det kunne være et nyttigt redskab, men den dialog er ikke sat i system i dag,« siger han.

Hos Hjælpemiddelinstittet er direktør Niels-Erik Mathiasen allerede opmærksom på denne problematik.

»Det er helt klart med i vores tanker om fremtidige indsatsområder at få skabt en bedre dialog med handicapkonsulenterne i jobcentrene,« siger han.

Ingen smalle steder

Jobkonsulenterne oplever generelt virksomhederne som velvillige i forhold til at ansætte personer med funktionsnedsættelse.

»For eksempel mødes senhjerneskadede med stor rummelighed, fordi arbejdsgivere ofte sidder med tanken »det kunne ske for mig« og derfor gerne vil hjælpe. Samtidig er der en del, som selv kender en handicappet og derfor er åbne over for at ansætte fra denne gruppe,« fortæller Niels Krüger.

En umiddelbar barriere hos virksomhederne kan imidlertid være en forestilling om, at det kan blive en dyr fornøjelse at ansætte personer med funktionsnedsættelse.

»De mangler viden om, hvad støtteordningerne indebærer, men når de først får forklaret, hvordan tingene hænger sammen, så åbnes dørene,« siger Niels Krüger.

Og der er ingen problemer med økonomien, forklarer jobkonsulent Poul Erik Findshøj fra pilotjobcentret i Odense.

»Der er ingen smalle steder i lovgivningen, hvad angår det finansielle. Det må koste, hvad det vil – vi bevilger det, der skal til,« siger han.

Usynlige handicap

Derimod oplever konsulenterne af og til udfordringer i forhold til de handicappedes selvtillid og syn på egne evner.

»Der kan ligge en voldsom barriere hos den handicappede selv. Mange har svært ved at se sig selv på arbejdsmarkedet. Det er svært at erkende, at man skal leve med et handicap, særligt hvis det er kommet til i løbet af livet. Vi drøfter det ofte med

handicaporganisationerne, og de tegner samme billede af, at de fleste gerne vil klare sig selv, men har svært ved at indse, at de ikke kan det samme som før,« siger Poul Erik Findshøj.

»En del handicappede har svært ved at tro på, at arbejdsmarkedet gider dem,« siger Niels Krüger.

En anden udfordring i denne sammenhæng er, at funktionsnedsættelserne kan være usynlige.

»På jobcentrene kan vi ikke umiddelbart vide, om borgerne har behov for et hjælpemiddel, når de kommer ind ad døren, for man kan ikke se, hvis folk er ordblinde, hørehæmmede, har ADHD eller noget helt fjerde. Mange mennesker ønsker tilmed at skjule deres handicap, og det er en stor modspiller. Der er ikke mange, der har lyst til at stå frem og sige: Se her, jeg er afviger,« siger Kai Lundsteen fra Københavns Kommune.

Håndholdte løsninger

Selv om der i teorien er gode forudsætninger for at få hævet erhvervsfrekvensen hos personer med funktionsnedsættelse til et væsentligt højere niveau, så er det vanskeligt at få omsat den teori til praksis. Virkeligheden er, at det bare er vanskeligere at matche en virksomhed med en person med funktionsnedsættelse end med en, der ikke kræver særlige hensyn, mener Niels Krüger fra Høje Taastrup Kommune.

»Det kræver en langt mere håndholdt formidling. Vi skal både have blik for, hvor de har deres potentiale, finde en virksomhed, der matcher det, og samtidig tage hensyn til arbejdspladsindretningen, så det kræver langt mere i formidlingen,« forklarer han og fortsætter:

»Hvis vi for eksempel har en pædagog, der er spastiker, skal vi sikre os, at en lang række fysiske ting er i orden på institutionen, inden vi ved, om det kan fungere. Og hvordan organiserer vi lige det, når det er nu og her, arbejdspladsen har behov for en medarbejder? Derfor vælger både virksomheden og jobcentret nogle gange den nemme løsning. Men når der er tid til det – og vi tager os tid – så virker det,« siger han.

De mest benyttede hjælpemidler

De jobkonsulenter, som »teknologi & handicap har talt med, vurderer, at følgende er de mest benyttede hjælpemiddeltypen, når folk skal i arbejde:

- Specielle stole, ståstøttestole og bilsæder
- Specielle hæve-/sænkeborde og løfteanordninger
- Udstyr til hørehæmmede
- It-rygsække til ordblinde



Arbejdsgivere efterlys

Informationen og rådgivningen fra jobcentrene til danske virksomheder skal styrkes, hvis flere personer med funktionsnedsættelse skal i arbejde. Det mener Dansk Arbejdsgiverforening og Dansk Industri, som blandt andet gerne så jobbeviset tilbage på dagsordenen.

JESPER KRUSELL OG BRIAN STRÆDE, FREELANCEJOURNALISTER, STRÆDE & KRUSELL KOMMUNIKATION

Virksomhedernes muligheder for at danne sig overblik over tilbud om hjælpemidler og støtteordninger er begrænsede, og hvis flere personer med funktionsnedsættelse skal i arbejde, så skal rådgivningen fra jobcentrene være bedre og mere massiv, og systemet skal afbureaukratiseres. Det mener både Dansk Arbejdsgiverforening (DA) og Dansk Industri (DI).

»Jobcentrene har en meget stor og svær opgave med at give virksomhederne den rigtige rådgivning, og de oplevelser, som virksomhederne har med jobcentrene, varierer meget,« siger Thomas Q. Christensen, chefkonsulent i DI.

Samme opfattelse har chefkonsulent i DA Henning Gade:

»Det fremgår blandt andet af flere SFI-undersøgelser, at mange virksomhedsejere har begrænset kendskab til de muligheder, der er, når det kommer til at ansætte personer med funktionsnedsættelse. Det gælder ikke mindst de små virksomheder, som der er rigtig mange af,« siger han.

Kompetencer i stedet for problemer

Ifølge Thomas Q. Christensen fra DI er en af nøglerne, at man får vist sig frem for en kommende arbejdsgiver, så det er kompetencerne og ikke problemerne, der kommer i fokus.

»Der er i sagens natur stor forskel på stillinger og stor forskel på hvilke krav, der skal opfyldes, så problematikken er meget individuel fra virksomhed til virksomhed og fra person til person. Men det vigtige er, at man får vist sine kompetencer frem for virksomhederne. Det er jo kompetencen og kvalifika-

tionerne, der er interessante, og så kan eventuelle problemer ofte løses,« siger Thomas Q. Christensen. DA's Henning Gade bakker ham op:

»Vi ved, at arbejdsgivere, der allerede har ansat personer med funktionsnedsættelser, ofte gør det igen. Ikke som et altruistisk projekt, men ud fra en erfaring om, at personer med funktionsnedsættelse kan være lige så dygtige eller måske dygtigere end andre. Det er et spørgsmål om at vurdere den enkeltes evner,« siger Henning Gade.

Jobbevis burde skabe klarhed

Når andelen af personer med funktionsnedsættelser på arbejdsmarkedet er lavere end for resten af befolkningen, kan det ifølge Henning Gade hænge sammen med, at arbejdsgiverne ikke altid kan få overblik over ansøgerens kompetencer og behov.

»Når man skal ansætte en medarbejder, skal man kende vedkommendes kvalifikationer og de andre forhold, der kan spille ind i forhold til et ansættelsesforhold. Hvis vi taler om en person, der har behov for hjælpemidler for at udføre sit job, skal man vide det. Ellers har man ikke et fuldt oplyst grundlag,« siger DA-chefkonsulenten og peger på, at man i flere år har diskuteret et såkaldt jobbevis, som netop fungerer som en slags udvidet cv.

»Der blev nedsat en gruppe med repræsentanter fra DA, Danske Handicaporganisationer og Beskæftigelsesministeriet, men projektet har mødt modstand både i kommunerne og hos de handicappede selv. Kommunerne virkede ikke specielt

er mere information

interesserede i noget, de opfattede som bureaukratisk, og de handicappede ønskede ikke at få den slags oplysninger registreret. Jobbeviset er en realitet, men det bruges ikke ret meget, og det er temmelig ærgerligt, for det lader til at være en løsning, som kunne hjælpe alle parter. Målet er jo, at folk skal stilles lige i en ansøgningssituation,« siger Henning Gade.

Kommuner træder på bremsen

Formanden for Danske Handicaporganisationer, Stig Langvad, mener i modsætning til Henning Gade ikke, at de handicappede er modstandere af et jobbevis.

»Det er ikke min opfattelse, at der er modstand mod et jobbevis, og personlig mener jeg da også, at det giver dårlig mening at tale om at blive registreret. Et jobbevis er jo i virkeligheden bare en form for forhåndsvisitering, hvor kommunen går ind og vurderer en persons arbejdsevne og eventuelle behov for hjælpemidler. Med beviset i hånden kan man så gå til en arbejdsgiver, som får en sikkerhed for, at der ikke bliver noget problem i forhold til en ansættelse – kommunen har jo vurderet, hvad der skal til,« siger Stig Langvad, som mener, at det netop er kommunerne, der slår bremserne i.

»Det er min opfattelse, at kommunerne er bange for jobbeviserne, fordi de opfatter dem som en form for blankocheck, men det er jo en forkert måde at anskue dem på. Beviserne

ligger i kommunernes værktøjskasse, men de bruger dem bare ikke,« siger handicapformanden.

Reformer har kostet

Når jobcentrene kan have svært ved at få informationerne ud til virksomhederne, kan det hænge sammen med de dønninger, som først kommunalreformen og siden arbejdsmarkedsreformen har skabt. Det vurderer direktør Leif Lytken fra Dansk Rehab Gruppe, brancheforeningen for producenter og leverandører af hjælpemidler og serviceydelser inden for hjælpemiddel- og plejeområdet.

»Tidligere sad der konsulenter med speciale inden for handicappede ude i kommunerne, som lavede opsøgende arbejde. Det lader til, at de store reformer har presset kommunerne og genereret et morads, hvor det er svært at nå det hele. Jobcentre virker simpelthen overbebyrdede,« siger Leif Lytken, som mener, at det er arbejdsmarkedets parter, som må få enderne til at nå sammen.

»Det er klart, at vi som branche har en interesse i at få kastet lys på, at de rette hjælpemidler kan hjælpe mange folk i arbejde, men vi deler jo interessen med både de pågældende borgere, jobcentrene og virksomhederne. Det må være jobcentrene og virksomhedernes opgave at formidle job, men noget tyder altså på, at der mangler jobkonsulenter, som udelukkende fokuserer på det her,« siger Leif Lytken.

Chefkonsulent i DA Henning Gade mener, at jobbeviset kan være med til at få flere personer med funktionsnedsættelse i arbejde.



FOTO: FINN FRANSDEN

DRG's direktør, Leif Lytken, synes, at jobcentrene virker overbebyrdede efter strukturreformen.



FOTO: KLAUS LASVILL-MORTENSEN

Studerende skal have større fokus på arbejdsmarkedet

Alt for ofte fortrænger handicappede studerende udfordringen med at få job, indtil eksamensbeviset er sikret. Og så kan det være for sent, lyder erfaringen fra Rådgivnings- og støttecentret på Aarhus Universitet. Derfor har centret fået 6,4 millioner kroner til et stort projekt, som skal opkvalificere studievejledere til at rådgive handicappede studerende om blandt andet hjælpemidler.

BRIAN STRÆDE OG JESPER KRUSELL, FREELANCEJOURNALISTER, STRÆDE & KRUSELL KOMMUNIKATION

Når Willy Aastrup, centerleder ved Rådgivnings- og støttecentret på Aarhus Universitet, skal beskrive situationen for færdiguddannede personer med handicap, gør han det oftest således:

»Det er som om, at de studerende bliver helt overraskede over pludselig at være færdige. Så står de der og skal henvende sig på et jobcenter og sidenhen i en a-kasse, hvor der er risiko for at blive lagt i en bunke. På den måde går der alt for lang tid, fra man er færdig med uddannelsen, til der bliver gjort noget.«

Der er flere årsager til, at situationen ser sådan ud, mener Willy Aastrup. Uddannelsesinstitutioner mangler et udslusningsprogram, der tilgodeser de særlige behov, som studerende med handicap har, og mange studerende har en tendens til at fokusere på begrænsninger og ikke potentialer hos sig selv.

Nøglen er ifølge Willy Aastrup langt tidligere at rette blikket mod det job, uddannelsen gerne skulle føre til.

»Det skal indtænkes i uddannelsesplanlægningen så tidligt som muligt, fx før kandidatuddannelsen, da de fag, man vælger, jo kan have afgørende betydning for jobmulighederne.

Vi må sørge for at bringe det på bane, og så er det op til den studerende selv at træffe beslutningerne«, siger Willy Aastrup.

Information om hjælpemidler

Rådgivnings og støttecentret har derfor søgt og fået bevilget 6,4 millioner kroner til projektet *Karrierevejledning af unge med funktionsnedsættelse – et fokus på inklusion*. Projektet sigter blandt andet mod at efteruddanne cirka 50 studie- og erhvervsvejledere ved ungdoms-, erhvervs- og videregående uddannelser samt konsulenter ved jobcentre. Desuden er etablering af en mentorordning med 20 mentorer, som selv har en funktionsnedsættelse, en del af projektet. Projektet blev sat i gang 1. april.

»Uddannelse skal være et middel til at komme ind på arbejdsmarkedet, og derfor er målet med projektet at få integreret et fokus på jobmuligheder i uddannelsesplanlægningen,« forklarer Willy Aastrup.

En del af rådgivningen skal handle om, hvilke muligheder de studerende har for at kompensere med hjælpemidler.

»Det er vigtigt at give information om og vejledning i, hvordan man kan søge hjælpemidler, og hvilke arbejdsmar-



FOTO: KLAUS LASVILL-MORTENSEN

Centerleder Willy Aastrup er fortaler for, at uddannelsesinstitutionerne i højere grad indtænker udslusning af studerende med handicap til arbejdsmarkedet.

kedsstøttende foranstaltninger, der findes. De studerende ved ikke altid nok om deres muligheder, og det skal projektet råde bod på,« siger Willy Aastrup.

Det er vigtigt, at de studerende selv kender mulighederne, for de kan ikke forvente, at virksomhederne har den fulde indsigt.

»Arbejdsgiverne er generelt ikke klar over, at den teknologiske udvikling har betydet, at der i dag er en lang række hjælpemidler, som fjerner de barrierer, der hidtil har holdt personer med handicap ude af arbejdsmarkedet. Mange har en forældet opfattelse af handicappede, og de tager for givet, at en blind jo ikke kan læse. Men meget kan løses ved hjælp af computeren – bare teksterne findes elektronisk, kan man få dem læst op,« siger Willy Aastrup.

Se sig selv som arbejdskraft

Behovet for en særlig udslusningsindsats for studerende med handicap er skildret i rapporten *Jobparathed* fra 2006, som

undersøger overgangen mellem universitetsuddannelse og arbejdsmarked.

Rapporten fastslår også, at en væsentlig problemstilling i denne sammenhæng er de studerendes egne erfaringer og holdninger til at skulle i arbejde.

Der er en klar sammenhæng mellem omfanget af den studerendes funktionsnedsættelse og troen på, at uddannelse kan bane vej for arbejde. Jo større funktionsnedsættelse, desto mindre tro på arbejde. Studerende med betydelige funktionsnedsættelser, fx blindhed, har også gjort sig langt færre overvejelser om konkrete fremtidige erhvervs muligheder.

»De studerende skal lære at præsentere sig selv som en arbejdskraft. De har jo de samme kompetencer som alle andre, ellers ville de ikke have fået et eksamensbevis, men de har en tendens til at tage udgangspunkt i, at arbejdsgiverne vil se dem som handicappede og ikke som arbejdskraft,« siger Willy Aastrup.

Interventioner med effekt

To nye forskningsprojekter dokumenterer effekten af intervention på hverdagsaktiviteter – med boligændringer som fællesnævner. Det ene forskningsprojekt viser, at det er de mest udsatte, der har størst effekt af intervention, mens det andet viser, at effekten af boligændringer er vedvarende.

TORSTEN BREUERBACH LARSEN, REDAKTØR, HJÆLPEMIDDELINSTITUTTET

Et amerikansk forskningsprojekt har undersøgt effekten af en helhedsorienteret interventionsindsats. Der er tale om et omfattende program bestående af forskellige strategier til at overvinde fysiske barrierer på trods af funktionsnedsættelse. Tiltagene har været: hjemmebesøg af både fysio- og ergoterapeuter, uddannelse i hvordan man kan hjælpe sig selv, inddragelse af forflytningshjælpemidler samt boligændringer mv.

Kompensation for social ulighed

I forskningsprojektet har man sammenlignet personer, der har været igennem den helhedsorienterede indsats med personer, som ingen hjælp har modtaget. Det overraskende er ikke, at interventionen som sådan har en målbar effekt, men at det er de mest udsatte, som har størst nytte af interventionen: kvinder, personer over 80 år og personer med lavt uddannelsesniveau. Det er interessant, fordi netop denne gruppe er svær at nå i forhold til forebyggende indsatser. Interventionen hjælper altså ikke bare dem, som i forvejen klarer sig godt, og den kan dermed medvirke til at mindske den ulighed, der er en stor udfordring i det danske sundhedsvæsen. Blandingen af

coping- og kompensationsstrategier afhjælper store problemer hos forsøgspersonerne med hensyn til daglige færdigheder, ligesom troen på, at man selv kan klare egne problemer, øges, og mobiliteten bedres.

Uklare økonomiske omkostninger

Forsker ved Hjælpemiddelinstittet Åse Brandt er overordnet positivt stemt over for forskningsprojektets resultater:

»Det, at man tager en helhedsorienteret tilgang, er interessant – det kunne vi nok bruge lidt mere af. Og i jo højere grad man kan nedbringe folks problemer med de daglige færdigheder, jo bedre,« siger hun.

Hun påpeger dog samtidig, at forskningsprojektet ville have stået endnu stærkere, hvis man havde fokuseret lidt mere på forholdet mellem omkostninger og gevinster ved den helhedsorienterede indsats. Der er nemlig tale om en relativt omfattende indsats, som er omkostningstung. Således ligger borgerens kontakt med terapeuten på omkring ni timer. Kunne de positive effekter opnås med en mindre omkostningstung indsats? Men formentligt betaler helhedsindsatsen sig selv. For den helhedsorienterede intervention, som jo er tidsmæssigt af-



FOTO: KLAUS LASVILL-MORTENSEN

Amerikansk forskningsprojekt viser, at det er de mest udsatte, der har størst effekt af intervention.

grænset, afhjælper personer med funktionsnedsættelsers største problemer, hvor behovet for hjemmehjælp er vedvarende. Det ville være interessant at se på, om dette behov bliver reduceret ved den helhedsorienterede intervention.

Vedvarende effekt

En svensk undersøgelse understøtter aspekter af de amerikanske forskningsresultater. Her er der dog ikke tale om en helhedsorienteret intervention. I stedet man udelukkende kigget på effekten af svenske standardboligændringer for personer, der har fået disse bevilget, og sammenlignet denne gruppe med en kontrolgruppe, der ikke har fået tilpasset deres bolig. Undersøgelsen kan dokumentere en lille til moderat effekt hos

interventionsgruppen, mens der ikke sker nogen udvikling hos kontrolgruppen. Desuden viser undersøgelsen, at effekterne af interventionen stadig kan måles hos interventionsgruppen et halvt år efter. Endelig er der noget, der tyder på, at hvis man venter for længe med at sætte ind, så fortoner effekten af boligændringerne sig. Et forhold der bør overvejes i Danmark, hvor man til tider ser lange ventetider på hjælpemidler og boligændringer. I forhold til det amerikanske forskningsprojekt og uklarheden om, hvorvidt positive effekter kunne opnås med en mindre omkostningstung indsats, peger den svenske undersøgelse på, at boligændringer i sig selv har en effekt for borgerens hverdagsaktiviteter.

Kilde

Gitlin, Laura n., m.fl.: Variations in response to a home intervention to support daily function by age, race, sex and education in journal of gerontology, 2008, 63a, 745-750

Petersson, Ingela, m.fl.: Longitudinal changes in everyday life after home modifications for people aging with disabilities in scandinavian journal of occupational therapy, 2009, 16, 78-87

Det refleksive handicapbegreb

LILLY JENSEN, KONSULENT, HJÆLPEMIDDELINSTITUTTET

Først måtte jeg lige have på det rene: Hvad er et krydsfelt? Jeg slog det op på wikipedia, som oplyste at:

»Ordet bruges typisk om det sted, hvor indkommende telefonlinje afsluttes i en bygning, og hvor diverse fordelingsudstyr opsættes til opdeling i en eller flere tele- og datalinjer i bygningen.«

Handicapbegrebet som informationscentral

Bogens indledning gav mig begrundelsen for brugen af ordet krydsfelt:

»Opfattelsen af handicap er et område, hvor et mylder af betydninger mødes og brydes. Derfor er titlen *Handicap som krydsfelt*.«

Derfor kunne jeg med sindsro læse videre, og det med større og større fornøjelse. Bogen belyser via eksempler fra diskussioner i dagspressen, interviews og nyere forskning, hvor vanskeligt det er at definere begrebet handicap. I bogen finder man et eksempel med en person med dissemineret sclerose. Retten fastslog i forhold til en anke vedrørende firing, at vedkommende ikke var handicappet, da der ikke var behov for kompensation – selv om der var kompenseret i form af nedsat arbejdstid. Er man da kun handicappet, når man har brug for fysisk kompensation?

Et andet eksempel omhandler fleksjobberne, der ikke kan få plads i kommunens handicapråd, fordi de ikke er handicappede. Hvorfor har man da et fleksjob? Og så er der mennesker med 'funktionelle' funktionsnedsættelser – altså dem, som lægerne ikke kan finde en diagnose til. Er de ikke handicappede?

Videnscenter for Bevægelsehandicap har udgivet bogen *Handicap som krydsfelt*, som gennem 13 kapitler beskriver forskellige aspekter af handicapbegrebet. Trods det vanskelige emne er bogen let at læse på grund af en flydende og talesprogspræget skrivestil. Og så er den faktisk både berigende og underholdende.

Mange kommuner mener ikke, at disse personer er omfattet af handicapbegrebet.

Bogen omtaler også den nye selvmanagement-bølge, hvor vi alle får ansvaret for at være sunde, underforstået slanke og veltrænede. Hvad med de mennesker, der ikke kan træne eller af anden grund ikke kan klare selvmanagement? Er de handicappede?

Handicap ikke et faktisk forhold

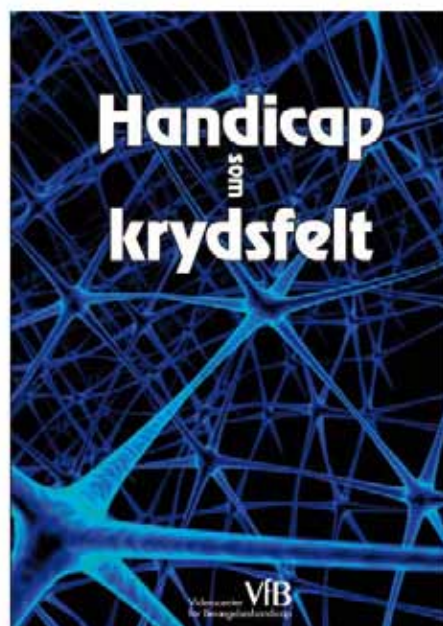
Det må da kunne defineres dette begreb, handicap. En forsker havde besluttet at rense ud i foretagendet og finde en klar model for, hvordan man kan definere handicap. Hans Ph.D.-afhandling udkom i 2007, og i den anbefaler han, at man ikke taler om handicap som et faktisk forhold, men i stedet taler om personer, der er kategoriseret som handicappede. Han omtaler derefter op til flere modeller, som en handicappet person kan kategoriseres ud fra.

Der er masser af spændende vinkler på begrebet handicap i bogens 13 meget varierede kapitler. Der er meget at hente i denne bog, nyheder, dilemmaer, aha-oplevelser og input til refleksion, og den er læst med glæde.

Til eftertanke og inspiration starter hvert kapitel med en illustration, der giver et billede af handicapbegrebets krydsfelt, fx det lille billede af en portion spaghetti på side 117, som fint karakteriserer handicapbegrebet: Det er svært at se begyndelse og ende på det, og desuden ændrer det sig hele tiden, når vi tager en bid. Lad os i stedet fokusere på og reflektere over rum-

met mellem begrebet handicap og den omgivende definerende kultur. Her ligger det interessante og vigtige. Og lad os så gøre de mennesker, der er særlige (odd på engelsk) til almindelige, særlige mennesker, som det sidste kapitel i bogen slår til lyd for.

Alle, der arbejder inden for handicapområdet, kan blive refleksivt og faktisk beriget af denne bog. Læs den.



CARSTENS E., FUGLSANG T., JENSEN B.B. & KURTH M. (RED.)
Handicap som krydsfelt
ISBN 978-87-90306-29-8
Århus 2009

153 sider, kr. 100
Videnscenter for Bevægelsehandicap, 2009,
www.vfb.dk

Sæt fokus på borgernes kommunernes hjælp

Viden om borgernes nytte af hjælpemidler er værdifuld som dokumentation over for beslutningstagere og til at øge niveauet af viden i hjælpemiddelafldelingerne. Og det ikke en uoverkommelig opgave. Odense Kommune har efter et projekt om borgernytte af rollatorbevillinger kastet sig over et nyt projekt om nytten af el-kørestole og el-scootere.

ÅSE BRANDT, FORSKER, HJÆLPEMIDDELINSTITUTTET

Økonomien strammes i kommunerne, og da der årligt bruges minimum 3 mia. kroner på hjælpemidler i Danmark, er det god logik, at lederne af hjælpemiddelafldelingerne tager ansvar for at undersøge, om man får noget for pengene. Hvis det viser sig at være tilfældet, kan det være grund til at holde igen med besparelser på hjælpemiddelområdet. Hvis hjælpemidlerne modsat ikke nytter, er der al mulig grund til at få analyseret, hvad den manglende effekt skyldes, og få rettet op på problemerne eller eventuelt bruge færre ressourcer på området. Endelig skal det ikke undervurderes, at undersøgelser af borgernes nytte af hjælpemidler bidrager til at øge den faglige viden hos kommunens hjælpemiddelmedarbejdere.

Hvordan man gennemfører en nytteundersøgelse

Kommunerne Odense og Rudersdal har begge evalueret rollatorbevillinger i samarbejde med Hjælpemiddelinstitutet (HMI). Metodikken er beskrevet i to rapporter og kan gentages af andre kommuner, også selv om HMI ikke er involveret. De to projekter har givet os en række erfaringer, som andre kan bruge. Det altafgørende for et vellykket projekt er, at det initieres og understøttes af hjælpemiddelafldelingens ledelse. Dernæst, at

der er en aktiv projektkoordinator, som sørger for at projektet kører efter planen. De fleste i en hjælpemiddelafldeling kan ikke selv foretage de statistiske analyser, men til gengæld har de fleste kommuner en stabsfunktion, hvor denne kompetence findes. En sidste mulighed er at købe ydelsen hos HMI, der i øvrigt kan bistå med råd og vejledning om gennemførelse af nytteundersøgelser. Endelig skal det anbefales at bruge standardiserede undersøgelsesredskaber i stedet for at opfinde sine egne – det giver mere troværdige resultater.

Ny undersøgelse i Odense Kommune

Efter rollatorundersøgelsen har Odense Kommune fået blod på tanden og er nu i samarbejde med HMI gået i gang med en undersøgelse af borgernes nytte af el-kørestole og el-scootere. Rollatorundersøgelsen drejede sig om borgerens nytte af rollatorer med hensyn til mobilitet og deltagelse. Det nye projekt er endnu mere ambitiøst. Ud over borgernytte med hensyn til mobilitet og deltagelse undersøges også borgernes livskvalitet og deres tilfredshed med deres el-køretøj og med hjælpemiddelformidlingen. Undersøgelsen indgår i et nordisk projekt i samarbejde med Norge og Sverige. Det giver mulighed for, at

Redskaber, der anvendes i undersøgelsen af borgernytte af el-køretøjer:

Mobilitet og deltagelse i hverdags- og samfundslivet: NOMO 1.0 (hentes gratis på www.hmi.dk, søg »NOMO«)

Brugertilfredshed med el-køretøjet: De første otte spørgsmål i QUEST 2.0 (hentes gratis på www.hmi.dk, søg »QUEST«)

Brugertilfredshed med hjælpemiddelformidlingen: KWAZO, et nyt holandsk redskab, der anvendes på forsøgsbasis

Livskvalitet: EQ-5D og EATS-2D (sidstnævnte er en handicaprelevant udvidelse af EQ-5D)

es nytte af emiddelbevillinger

der også kan foretages omkostningseffektivitetsanalyser, ligesom borgernes nytte kan undersøges i forhold til forskelligt omfang af hjælpemiddelformidling. For eksempel vil projektet forhåbentligt kaste lys over, hvilke elementer i hjælpemiddelformidlingen, der har størst betydning for borgernes nytte.

Endelig skal det nævnes, at der også i projektet indgår en undersøgelse af pålideligheden af NOMO 1.0.

Projektet er som sagt ambitiøst – 'nybegyndere' anbefales at starte med en mere begrænset undersøgelse, fx af borgernes

tilfredshed med hjælpemidlet. Den type undersøgelse er let at gennemføre og kan faktisk give mange brugbare informationer.

Flere oplysninger kan fås hos forsker Åse Brandt, HMI, aab@hmi.dk, tlf. 41 91 81 80 eller projektleder Mette Andersen, Odense Kommune, meca@odense.dk, tlf. 65 51 35 16. Se også www.hmi.dk

Der kan være økonomisk gevinst i at undersøge, om borgere har nytte af deres hjælpemidler.



Styr på tiden

På årets Health & Rehab løb FI Danmarks MEMOPlanner modtog prisen som Årets Hjælpemiddel 2009. Den digitale kalender MEMOPlanner holder styr på tiden for personer, som har vanskeligt ved at huske aftaler og planlægge deres hverdag.

BIRGITTE DALGÅRD JOHANSEN, KOMMUNIKATIONSMEDARBEJDER, HJÆLPEMIDDELINSTITUTTET

Det var en glad Jakob Iversen, direktør for FI Danmark, der tog imod pris og blomster. MEMOPlanner fik mange lovord med på vejen af dommerne, og for Jakob Iversen er kåringen en stor hjælp i forhold til at få MEMOPlanner gjort kendt på det danske marked. Produktet kommer fra Norge og er udviklet på baggrund af input fra brugere i hele Skandinavien. FI Danmark har været med til at samle input fra danske brugere og oversat tekst og tale fra norsk til dansk.

Kan tilpasses individuelt

De mange input fra brugerne har været af stor værdi for udviklingen af MEMOPlanner, og dommerne lagde også vægt på, at den kan tilpasses forskellige brugeres behov og formåen. Brugerfladen kan således både være meget enkel og meget avanceret med mange funktioner.

MEMOPlanner præsenterer dagen som en tidslinje bestående af punkter, som viser hvor langt på dagen, man er kommet. Aftaler præsenteres som billeder og tale på denne linje. På den måde tilpasses kalenderen den enkeltes behov for mange eller få informationer. Den kan også sende sms til mobilen og programmeres via internettet.

Tanken bag MEMOPlanner er at gøre det mere enkelt for ældre, demente, udviklingshæmmede og personer med psykiske lidelser at strukturere hverdagen. De personer opnår derved et mere selvstændigt og aktivt liv.

»En god oversigt over dagens gøremål er vigtigt for at føle sig tryk,« forklarer direktør i FI Danmark, Jakob Iversen og fortsætter:

»Nyere forskning viser, at blot en ud af ti ældre ønsker at flytte på institution. MEMOPlanner kan blive et vigtigt bidrag til, at flere kan bo hjemme. Desuden vil samfundet kunne spare betydelige summer.«

Dommerkomitéen lagde netop vægt på, at kalenderen både kan bruges på store institutioner og i hjemmet hos den enkelte borger.



FOTOS: KLAUS LASVILL-MORTENSEN

Jakob Iversen, direktør for FI, modtog prisen Årets Hjælpemiddel. »Det er en stor cadeau og dejligt, at andre end os synes, at MEMOPlanner er smart.«



Easy Rider Junior fra Jørn Iversen tog andenpladsen ved kåringen af Årets Hjælpemiddel. Dommerne lagde vægt på det flotte design, de mange funktioner og den gode brugsanvisning.



Taskerollator fra AKP Design kom ind på tredjepladsen. Dommerne var vilde med designet og mente, at der er et stort behov for produktet, men også at produktet mangler fleksibilitet og yderligere udvikling.

Health & Rehab

Nordens største messe for hjælpemidler blev i år afholdt i Fredericia Messecenter. Health & Rehab 2010 afholdes i Bella Centret. Ca. 7.500 personer besøgte årets messe, hvor 177 udstillere var repræsenteret.
Se mere på www.health-rehab.com

Hjælpemiddelinstutttet og Health & Rehab samarbejder om Messenyt. I år var 149 nye produkter repræsenteret. 13 produkter deltog i konkurrencen om at blive Årets Hjælpemiddel 2009, og Dommerkomiteen nominerede fem produkter ud fra kriterierne: nyhedsværdi, målgruppe og nytteværdi, særlige kvaliteter og brugsanvisningens kvalitet.
Se Messenyt på www.hmi.dk eller i Hjælpemiddelbasen.

Dommerkomiteen

Lone Storgaard, Design Concern A/S
Rikke Kastberg, Dansk Handicap Forbund

Anne-Lene Hartvigsen, PTU
Else Marie Hansen, Hjælpemiddelinstutttet
Palle Senft, Hjælpemiddelcentret, Københavns Kommune

FI Danmark og MEMOPlanner

FI Danmark er den danske afdeling af den norske virksomhed Falck Igel. Virksomheden har mere end 20 års erfaring inden for kommunikative og kognitive hjælpemidler, og i maj måned lancerede de den PC-baserede kalender MEMOPlanner. Brugerdriven innovation er et kodeord for FI

Danmark. MEMOPlanner har været under udvikling i mere end et år, og både kommuner, hospitaler, kommunikationscentre og døgninstitutioner har allerede vist interesse for den digitale kalender, som står i 24.500 kr. excl. moms.

Retten i Århus utilgængelig



Hertil og ikke længere – det er desværre realiteten for kørestolsbrugere, der skal til Retten i Århus.

PETER BACH-NIELSEN, ADVOKAT

Ved Retten i Århus finder man ingen elevator, lift eller andet, der kan hjælpe en kørestolsbruger ind i retsbygningen. Er man gangbesværet eller bruger af manuel kørestol, vil man i stedet kunne blive båret eller skubbet op på løse slisker af en eller flere af rettens medarbejdere.

Det er adgangsforholdene for praktiserende advokater – og også de barske realiteter for alle, der har et ærinde i retten, herunder vidner mv. Selv trafikofret i kørestol, som skal ind og afgive vidneforklaring om det færdselsuheld, der netop er årsagen til pågældende er havnet i kørestol, må affinde sig med den manglende tilgængelighed.

I rollen som domsmand føler kørestolsbrugeren sig heller ikke velkommen ved Retten i Århus.

I 2003 foreholdt jeg problemstillingen for daværende justitsminister Lene Espersen og fik på det tidspunkt følgende svar: Retten i Århus var beliggende i en ældre bygning, og adgangsforholdene var selvsagt ikke tidssvarende, men i forbindelse med større ændringer/bygningsændringer ville man tage hånd om adgangsforholdene.

I 2007 blev fortrappen i sin helhed nedtaget, og jeg skrev igen til justitsministeren for at forhøre mig om, hvorvidt man i forbindelse med dette arbejde ville sikre bedre adgangsforhold til retsbygningen for kørestolsbrugere. Efter utallige rykkere og et halvt år uden svar sendte jeg et anbefalet brev til ministerens personlige adresse.

Dom om tilgængelighed afsagt i utilgængeligt lokale

Trekvart år efter modtog jeg det svar, at adgangsforholdene ikke ville blive forbedret. Ligeledes var de ændringer, som blev foretaget inde i bygningen (herunder nyindretning af et retslokale med videoafhøring) ikke bygningsændringer af en sådan karakter, at de krævede ændring af adgangsforholdene. Det pågældende videoafhøringslokale er således indrettet i 2007 på bygningens anden sal.

Ifølge den nu forhenværende justitsminister, Lene Espersen, skal kørestolsbrugere således ikke have adgang til dette retslokale. Er det diskriminering?

Retten i Århus har tidligere afsagt dom i en sag, hvor en restauration/kaffebar blev forpligtet til at sikre handicapadgang til toiletter, hvilket forekommer mig særdeles rimeligt. Det er dog noget paradoksalt, at retsafgørelsen blev afsagt i et lokale på anden sal i retsbygningen, hvortil der netop ikke er adgang for kørestolsbrugere.

Politikernes fine betragtninger om, at mennesker med et handicap skal have samme udfoldelsesmuligheder som mennesker uden handicap, klinger hult, når man sidder tilbage med det indtryk, at der sagtens kan finde juridiske smuthuller, hvis større udgifter til forbedring af offentlige bygningers tilgængelighed dukker op i horisonten.

FOTOS: KLAUS LASVILL-MORTENSEN



AKF forudser udfordrende handicapområde

Anvendt KommunalForskning har netop sendt deres årsberetning for 2008 på gaden. Under afsnittet om offentlig økonomi og organisering kan man læse om to undersøgelser fra det forgangne år, der er særligt interessante i et hjælpemiddelperspektiv.

Den ene undersøgelse peger på, at der vil ske store omvæltninger i forhold til specialtilbud til handicappede i fremtiden, og at eksisterende tilbud skal indstille sig på at klare sig på et mere konkurrencepræget marked. Den anden undersøgelse viser, at kommunerne

har øget fokus på handicapområdet efter strukturreformen, og at flere kommuner nu har formuleret en handicappolitik.

/Torsten Larsen

bolig
KONFERENCE

Boligindretning til personer med funktionsnedsættelser
Fokus på velfærdsteknologi, effektiv sagsbehandling, praksis i bevillingssager og §116 om boligsjæft



28. september 2009, Helnan Marselis Hotel, Århus
Information og tilmelding www.hmi.dk

En fod på arbejdsmarkedet



Dansk Blindesamfund startede 1. maj i samarbejde med Marselisborg – Center for Beskæftigelse, Competence & Viden beskæftigelsesprojektet En fod på arbejdsmarkedet.

Projektet er et gratis individuelt og målrettet afklarings- og beskæftigelsesforløb specielt for blinde og stærkt svagsynede i den erhvervsaktive alder, der ønsker at få fodfæste på arbejdsmarkedet – enten i et job på ordinære vilkår, fleksjob, job med løntilskud eller i beskyttet beskæftigelse.

En fod på arbejdsmarkedet tager udgangspunkt i den enkeltes ønsker, kompetencer og ressourcer. For yderligere informationer om det nye projekt, klik dig ind på jobtilmig.dk eller kontakt projektleder Lene Michaelsen, tlf. 89 49 12 37, llm@jobmarselisborg.dk, interessepolitisk konsulent Mariann Lillemose, mar@dkblind.dk, eller Dansk Blindesamfund, tlf. 38 14 88 44.

/Torsten Larsen

Tal til computeren - smid mus og tastatur væk !

“Jeg har fået en rigtig museskade. Så snart jeg rører en mus eller tastatur “brænder” hele min højre arm.

Med Dictus 2 kan jeg igen bruge computeren, fordi jeg styrer den med tale-kommandoer. Jeg kan bruge alle programmer kun med stemmen. Og jeg kan skrive bare ved at tale i en mikrofon.”



Bestil og download straks fra:

www.dictus.dk

Fordele ved Dictus:

- Computeren styres med tale-kommandoer
- Tal til computeren og den skriver for dig
- Fungerer med dine favoritprogrammer
- Bliv mere uafhængig og selvhjulpne

Kræver Windows Vista (dansk), MS-Office 2007 og en god mikrofon

Vista version

Meget nemt at rette fejl
Bedre genkendelse

Talestyring af computeren

Pris kun kr 995,- til privat brug

Næste nummer

4. september



tema

Innovation på hjælpemiddelområdet

Årets tredje udgave af »teknologi & handicap undersøger, hvordan det står til med innovationen på hjælpemiddelområdet i Danmark. En nyligt offentliggjort rapport fra Erhvervs- og Byggestyrelsen konkluderer, at de danske hjælpemiddelproducenter opererer på et gunstigt marked, og udpeger innovation, brugerinddragelse og design som

nøgler til succes for hjælpemiddelproducenterne. Vi undersøger, hvordan innovative produkter finder vej ud på markedet, hvilke støttemuligheder, der findes til udvikling af innovative produkter, og om det overhovedet er realistisk at kræve innovation på et område, der kun delvist er kommercielt bæredygtigt. På gensyn i efteråret.

Hjælpemiddelinstittet tilbyder

Nyhedsbreve

Hjælpemiddelinstittet udsender med jævne mellemrum nyhedsbreve, som holder dig opdateret med nyheder fra det hjælpemiddelfaglige felt.

I Hjælpemiddelinstittets Nyhedsbrev kan du læse om hvad der sker på hjælpemiddelområdet, fx om politiske tiltag og principafgørelser, ny viden og forskning, kurser, konferencer og temadage mv. Hjælpemiddelinstittets Nyhedsbrev udsendes ca. hver 2. måned.

I efteråret 2008 lancerede Hjælpemiddelinstittet et nyhedsbrev, der henvender sig til personer inden for undervisnings- og kommunikationsområdet. Nyhedsbrevet Undervisning og Kommunikation, som udkommer fire gange årligt, bringer nyheder, anmeldelser og orienterer om produkter og kurser inden for området.

Du kan tilmelde dig begge nyhedsbreve på hmi.dk/nyhedsbrev, hvor du også kan læse tidligere nyhedsbreve.

Ud over nyhedsbrevene kan du løbende læse nyheder fra hjælpemiddelområdet på www.hmi.dk

hmi.dk/kalender

KURSER OG KONFERENCER

Juni

- 9. Web-tilgængelighedskonference
- 10.-11. Bevilling og valg af bil efter servicelovens §114

Juli

- 1.-3. ICOST2009

August

- 17.-18. Hjælpemidler – bevilling af hjælpemidler efter servicelovens §112 og §113 – genbrugshjælpemidler
- 17.-18. Hjælpemidler - støtte til køb af bil - servicelovens §114 – kursus i beregning

August/september

- 31/8-1/9 It & læse-/skrivevanskeligheder – unge og voksne i uddannelse og erhverv
- 31/8-2/9 AAATE Conference

September

- 2.-3. It & læse-/skrivevanskeligheder – unge og voksne i uddannelse og erhverv
- 15.-16. HITmesse 2009
- 23.-25. ICL 2009 - Interactive Computer Aided Learning Conference
- 28. Boligkonferencen
- 28.-29. It & læse-/skrivevanskeligheder – børn og unge i grundskolen
- 30.-31. It & læse-/skrivevanskeligheder – unge og voksne i uddannelse og erhverv

Oktober

- 5.-6. Oslo-seminarerne – del 2: Centrale temaer i alternativ og supplerende kommunikation
- 7.-9. ID-dagarna 2009
- 8. Temadag – sindslidende, recovery og ny teknologi
- 14.-17. REHACARE International 2009
- 26.-28. ASSETS 2009

November

- 3.-4. Ordblinde & it-konferencen 2009
- 9. Tryksårskonferencen 2009

Returneres ved varig adresseændring

Bevægelighed og øget livskvalitet

Hos Cobi ved vi, at et menneske, der er afhængig af en kørestol, til stadighed har brug for at fornemme friheden. Netop derfor er bevægelighed og livskvalitet nøgleord for vores produkter indenfor kørestole kategorien.



Kelvin En unik kørestol til de individuelle løsninger

Kelvin kørestolen er specielt udviklet til brugere, som er alvorligt hæmmet i deres daglige liv. Hvor mange tilbringer tæt på 24 timer i døgnet i deres seng, er det med Kelvin kørestolen nemt at bringe brugeren til stuen eller andre steder i hjemmet eller institutionen. Kelvin kørestolen er medvirkende til at give en højere grad af livskvalitet, da det er muligt at komme væk fra soveværelset til lysere rum, hvor livet er mere vedkommende.

- Modulopbygningen af puder fyldt med Krøyer kugler, giver brugeren en pragtfuld støtte fra isse til hæl.
- Ekstra arme øger komforten og trygheden. Brugeren bliver pakket godt ind og støttet alle tænkelige steder.
- Velegnet til smertepatienter, og personer med knoglekræft, sclerose og pareser. Endvidere velegnet til hjerneskadede og neurologiske patienter, som har behov for at føle kroppen afgrænset, og som beroliges af den tryghed stolen kan skabe.

- Flere muligheder for at påsætte ekstra moduler, såsom en abduktions pude, et armlæn eller en stor eller lille hovedstøtte.
- Mulighed for at vinkle hele sidde-/liggefladen uden at ændre på den maksimale støtte.

Tilbehør

- Brugertil
- Eleverbare benstøtter
- Forskellige rygge
- Nakkestøtte
- Transportbeslag



FUZE T50 Ingen anden stol tilter så nemt

Manuelle tilt-in-space kørestole er blevet meget almindelige i de senere år. Denne slags stole gør det muligt at tilte både sæde og ryg i et og samme tilt.

Fuze T50 kørestolen er en unik let komfort kørestol i et let design med et fuldstændig ukompliceret 50 grader tilt. Den har stor komfort og et lille vendeareal på ca. 95 x 95 cm samt et ukompliceret 50 grader tilt 0-50 grader eller 5-45 grader. Stolen er velegnet til brugere med både gode og dårlige dage.

- Trinløst tilt op til 50 grader uden brug af kræfter
- Tilter nemt med og uden bruger siddende i stolen
- Stolen har en lille base og rammen er fremstillet i letvægtsmetal, der gør den let håndterbar.
- Kan indstilles lavt, så stolen kan gås frem.
- Øget komfort og bedre trykfordeling, som er vigtig, når vi tænker på forebyggelse og behandling af tryksår.

- Større frihed til brugeren og øget mulighed for at deltage uafhængigt i daglige aktiviteter.
- Fleksibelt stel, som er indstilleligt i et 2,5 cm interval fra 38-50 cm i bredden.

Tilbehør

- Nakkestøtte med stretch cover
- Stretch cover
- Faste armlæn
- Separate fodstøtter
- Bord
- Skubbebøjle
- Hjælpe motor

FUZE T50 er nomineret til "Årets hjælpemiddel"



NYE KATALOGER